

Region Midtjyllands internationale arbejde i sammenhæng med den danske internationale indsats og andre organisationers internationale arbejde.

Dato 29.1.2007

Journalnr.

Sagsbehandler: Niels Erik Andersen

Der er som udgangspunkt en klar skelnen mellem den statslige internationale indsats og det internationale arbejde, som varetages af regionerne.

Staten er ansvarlig for den danske udenrigspolitik og har i ambassader og konsulater en række repræsentationer, som hjælper såvel den almindelige borger som erhvervslivet i en række konkrete sager i forhold til udenlandske stater.

På de fleste af disse repræsentationer har Danmarks Eksportråd repræsentanter, som – mod betaling – hjælper virksomheder med eksportspørgsmål på de pågældende markeder, bl.a. gennem fælles fremstød og individuelle ydelser. Endelig findes der på udvalgte repræsentationer repræsentanter for Invest in Denmark, som arbejder for at få flere udenlandske investorer til at interessere sig for Danmark som investeringsland.

Regionerne – og dermed også Region Midtjylland – driver ikke udenrigspolitik, men etablerer regionalt internationalt samarbejde for at understøtte udviklingen i erhvervsliv og institutioner i regionen og for at styrke udviklingen af regionens medarbejde gennem internationalt samarbejde. Det internationale samarbejde kan også være begrundet i særlige forhold – f.eks. EU-programmer, som betinger tværnationalt samarbejde mellem regioner og lokale myndigheder, som f.eks. det kommende program for Kattegat-Skagerrak området, der omfatter danske, svenske og norske regioner.

De 4 amter, som indgår i Region Midtjylland, har alle i varierende omfang beskæftiget sig med internationalt samarbejde, og en del af dette videreføres i Region Midtjylland. Fælles for de 4 amter har været, at det internationale samarbejde har lagt sig tæt op ad den statslige indsats, og at der på alle områder har været et tæt samarbejde med

de hjemlige ministerier og de danske repræsentationer i de pågældende lande. Denne praksis vil blive videreført i Region Midtjylland.

Der har således op gennem 90'erne været fokus på samarbejde med regioner i Øst- og Centraleuropa, hvor den danske stat i den samme periode har ydet en massiv indsats – først gennem Demokratifonden og senere gennem de særlige øststøtte midler på bl.a. miljø- og energiområdet, hvor amterne har ydet en stor indsats med at lave konkrete projekter sammen med regionale myndigheder i de pågældende lande.

I det 21. århundrede er globaliseringen for alvor slået igennem som et grundvilkår for udviklingen i de fleste dele af verden, så det vil derfor være naturligt at se Region Midtjyllands internationale indsats i sammenhæng med Globaliseringsrådets anbefalinger og regeringens globaliseringsstrategi.

Der vil endvidere blive fokuseret på, hvilke andre organisationer, som arbejder i de pågældende områder, og hvorledes dette spiller sammen med Region Midtjyllands indsats.

Region Midtjyllands internationale indsats:

Forberedelsesudvalget for Region Midtjylland vedtog på sit møde den ... marts følgende formål for det internationale arbejde:

- at styrke udvikling og vækst i virksomheder og organisationer i Region Midtjylland gennem internationalt samarbejde
- at sikre et højt fagligt niveau blandt medarbejderne og sikre, at ydelserne fra Region Midtjylland er på et højt internationalt niveau
- at styrke mellempfolkelig forståelse gennem samarbejde på tværs af grænser
- at sikre Region Midtjylland politisk indflydelse i organisationer, som arbejder med regionale problemstillinger på europæisk niveau

Indsatsen skal altså på den ene side medvirke til at skabe vækst og udvikling, dygtiggøre regionens medarbejdere samt styrke den mellemfolkelige forståelse og sikre politisk indflydelse.

I dette notat vil der blive fokuseret på muligheden for at skabe vækst og udvikling og især set i sammenhæng med den statslige indsats, men også i forhold til den indsats, andre organisationer yder i de områder i verden, hvor Region Midtjylland er aktiv.

Region Midtjyllands indsats i tilknytning til Globaliseringsrådets anbefalinger og regeringens handlingsplan:

Globaliseringsrådet fremkom med et debatoplæg i juni 2005 med en række anbefalinger til, hvorledes Danmark klarer sig i den globale udvikling, og regeringen offentliggjorde på baggrund heraf Fremgang, **fornyelse og tryghed** i april 2006, som er Danmarks strategi for håndtering af globaliseringen.

Forudsætningen var globaliseringens udfordringer, som betyder skærpet konkurrence og risiko for større skel mellem lande og regioner og i sidste ende for det enkelte menneske. Det danske svar på dette er at lave et rigt og helt samfund med konkurrencekraft og sammenhængskraft.

Dette skal opnås ved at skabe

- uddannelser i verdensklasse
- stærk og nyskabende forskning
- flere vækstiværksættere
- omstilling og fornyelse

Én af forudsætningerne for at opnå dette, er bl.a. at etablere partnerskaber – alle - også regionale og lokale aktører - skal tage ansvar:

“Alle skal tage ansvar for den opgave. Det kan ikke sikres af Folketinget og regeringen alene. Det er et ansvar, som gælder alle. Det gælder unge og ældre. Medarbejdere og ledere. Private virksomheder og offentlige institutioner. Alle skal bidrage

til at sikre Danmarks fremtid som et rigt og helt samfund.”

(Danmark og Globaliseringen, juni 2005, s. 7)

Samtidig slås det fast i Globaliseringsrådets anbefalinger, at der skal være et stærkt samspil med andre lande og kulturer – det danske samfund skal have god indsigt i og forståelse for andre landes kulturer – udlandet skal have mere kvalificeret viden om Danmark og Danmarks særlige kompetencer.

Region Midtjylland kan – sammen med andre danske regioner – spille en væsentlig rolle i denne udvikling på grund af de meget nære kontakter, som etableres til andre landes regionale myndigheder, som ikke blot giver faglige og personlige kontakter, men også indsigt i såvel forvaltningspraksis og forvaltningskultur – en viden, som kan være af stor værdi for både virksomheder og institutioner, som søger adgang til nye markeder.

Som nævnt tidligere er dette i amternes regi sket i tæt samarbejde med de danske repræsentationer i de pågældende lande, og dette vil blive videreført i Region Midtjylland, således at der skabes den bredeste viden- og kontaktbase for virksomheder og institutioner i de pågældende lande.

En vigtig forudsætning for at skabe et konkurrencedygtigt samfund er at fokusere på uddannelser med globalt perspektiv, mener Globaliseringsrådet, og Region Midtjylland har gode forudsætninger til at bidrage på dette felt.

Således betyder regionens kontakter i Shanghai, at der skabes fokus på udveksling af studerende mellem f.eks. Århus Universitet og Fudan Universitetet gennem Nordic Center. Siden underskrivelsen af søsterbyaftalen i 2003 er samarbejdet mellem Århus Universitet og Fudan Universitetet blevet intensiveret – bl.a. gennem tilskud fra Århus Amts Udviklingsfond, og Region Midtjylland agter at følge samarbejdet nøje med henblik på at finde nye samarbejdsområder – f.eks. kunne fusionen med HIH i Herning give nye muligheder for samarbejde. HIH modtager allerede et større antal kinesiske studerende.

Peter Sabroe Seminariet i Århus har også i løbet af de seneste par år indledt samarbejde med kinesiske universiteter – bl.a. i Shanghai med henblik på udveksling af studerende og lærere med henblik på synliggørelse af dansk pædagogik i Kina, og der er ideer om at udvikle et egentligt dansk 'learning site' i Shanghai. Århus Amt har således over de sidste 2 år udviklet et tæt samarbejde med Shanghai om rehabilitering/handicappleje med uddannelse af plejepersonale, og disse initiativer kan gensidigt understøtte hinanden og på sigt også skabe muligheder for virksomheder i rehab- og handicapsektoren på det kinesiske marked.

Det er også værd at nævne, at amternes samarbejde i Polen har medvirket til, at der nu er et større antal polske studerende ved f. eks. Århus Købmandsskole, som en direkte udløber af dette.

Eksemplerne illustrerer således, at de regionale myndighedskontakter kan åbne døre og medvirke til at omsætte de nationale strategier i konkrete samarbejder og skabe synlighed om regionale udviklingsmuligheder.

Et andet eksempel på, hvorledes det regionale samarbejde kan understøtte den statslige indsats er på forskningsområdet, hvor regionale samarbejder kan bidrage positivt til udviklingen.

Gennem Ringkøbing Amts samarbejde med Nedre Schlesien er der således skabt forbindelse med HIH i Herning og en række ingeniørakademier i Wrocław, som et én af Polens væsentligste uddannelsesbyer med en lang række højere forsknings- og uddannelsesinstitutioner. Dette arbejde videreføres med Region Midtjyllands samarbejde med Nedre Schlesien, og ved et besøg af en delegation fra Nedre Schlesien i 2006 blev det klart, at ét af de væsentligste samarbejdsområder på dette felt kan blive forskning og udvikling af vedvarende energi.

Ligeledes er der i forbindelse med Århus Amts samarbejde med Shanghai etableret forbindelse mellem iNano på Århus Universitet og nanoinstituttet i Shanghai, og der er underskrevet et Memorandum of

Understanding, som skal medvirke til at udvikle samarbejdet på en række nærmere definerede områder. Og Shanghais viceborgmester med særligt ansvar for innovation og forskning har besøgt bl.a. IT-byen Katrinebjerg og udtrykte især stor interesse for at udveksle viden om opbygning af brugerdrevet innovation.

Endelig er der på sundhed og biomedicin en række lovende forskningssamarbejder i gang mellem Shanghai/Kina og Region Midtjylland – det vil føre for vidt at opregne dem her, men især et forskningsprojekt om ældning ser lovende ud, og også dette arbejde skal videreføres og intensiveres, så Region Midtjylland på denne måde kan bidrage til at skabe mere konkurrence og bedre kvalitet i den offentlige forskning. Udbygningen af Skejby Hospital vil kunne være et væsentligt bidrag til dette, og der er også gode muligheder for at inddrage Forskningscenter Foulum i dette arbejde.

Endelig bør det fremhæves, at regionerne også spiller en væsentlig rolle i regeringens strategi for at gøre Danmark til et mere attraktivt investeringsland. Således har Vestdansk Investeringsfremme fungeret siden marts 2006 som et samarbejde mellem 7 vstdanske amter og Invest in Denmark/ Danmarks Eksportråd, og Vækstforum har på mødet i december anbefalet videreførelse af projektet, hvilket Regionsrådet har vedtaget på sit møde den 10. januar. Projektet skal nu behandles af regionsrådene og vækstforaerne i Region Nordjylland og Region Syddanmark og forventes at kunne videreføres i dette regi fra 1. maj. Resultaterne fra 2006 viser, at 46 % af de etablerede/fastholdte arbejdspladser i Danmark er skabt/fastholdt i Vestdanmark. Tidligere år har ca. 80 % af skabte/fastholdte arbejdspladser været placeret i hovedstadsområdet.

Region Midtjyllands internationale samarbejde – geografisk placering og relation til andre aktører.

Leningrad Oblast, Rusland:

Region Midtjylland indleder drøftelser med Leningrad Oblast om videreførelse af samarbejdet, som tidligere har været gennemført af Århus Amt.

Der er ikke andre danske regioner aktive i området – Århus Kommune har etableret venskabsforbindelse med St. Peterborg by, som ikke er en del af Leningrad Oblast, men regionens hovedkvarter ligger i byen.

Århus Amt og Århus Kommune har haft samarbejde om Danish Business Service, som er et kontor, som bistår virksomheder med myndighedskontakter og som indgang til det russiske marked. Kontoret er organiseret som en forening. Århus Kommune udtrådte af foreningen med udgangen af 2005. Kontoret har samtidig fungeret som indgangen til Århus Amts samarbejde med Leningrad Oblast og videreføres af Region Midtjylland m.h.p. at styrke samarbejdet med regionen.

Der har i årenes løb været et godt samarbejde med det danske Generalkonsulat i byen.

Nedre Schlesien, Polen:

Der indledes drøftelser om samarbejde med Nedre Schlesien regionen, som hidtil har arbejdet sammen med Ringkøbing Amt. Århus Amts samarbejde med Swietokrzyskie regionen ophører.

Region Syddanmark forventes at fortsætte samarbejdet med Maloposka Regionen, som har Krakow som hovedby – området har tidligere samarbejdet med Fyns Amt. Swietokrzykie er nabo til Maloposka, men der har ikke været formelt samarbejde mellem Århus Amt og Fyns Amt på dette område. Sønderjyllands Amt har tidligere medfinansieret Det danske Hus i Bydgoszcz, men det er pt. uvist om dette initiativ videreføres.

Der har over tid været et godt samarbejde med den danske ambassade i Polen og den polske ambassade i Danmark.

Győr-Moson-Sopron Amt og Bacs-Kiskun Amt i Ungarn:

Der indledes drøftelser med begge regioner – Århus Amt har samarbejdet med Győr-Moson-Sopron Amt og Viborg Amt med Bacs-Kiskun Amt – især om Det danske Kulturinstitut i Kecskemet.

I forbindelse med Århus Amts samarbejde er etableret Development of New Business Opportunities (DBO), som er vokset ud af samarbejde på handicapområdet, og i de første år har hjulpet især virksomheder på dette område til myndighedskontakter og adgang til det ungarske marked. Kontoret har nu et bredere sigte, men fokuserer på offentligt-privat samarbejde – bl.a. også på energi- og miljøområdet og Region Midtjyllands myndighedskontakter i Ungarn.

Vestsjællands Amt har i nogle år haft venskabssamarbejde med Nógrád Amt i Ungarn – det vides pt. ikke, om dette arbejde videreføres. Der har ikke været formelt samarbejde med Vestsjællands Amt på dette område.

Der har i årenes løb været et godt samarbejde med den danske ambassade i Ungarn og den ungarske ambassade i Danmark – og i særdeleshed med den ungarske Generalkonsul i Jylland.

Brasov regionen, Rumænien:

Der indledes drøftelser med Brasov regionen med henblik på videreførelse af samarbejdet, som hidtil har været gennemført af Ringkøbing Amt.

Som en del af samarbejdet, er der etableret et fælles kontor, DAROBI Center, som er et samarbejde mellem Vestforsyning og Brasov regionen med tilskud fra Ringkøbing Amt. Kontoret fokuserer på offentligt-privat samarbejde på energi- og miljøområdet samt bygningsrenovering m.v. – dette samarbejde videreføres .

Der er ikke kendskab til andre regioners arbejde i Rumænien.

Der har været et godt samarbejde med den danske ambassade i Rumænien i forbindelse med samarbejdet.

Shanghai Byprovins, Kina:

Der indledes drøftelser med Shanghai med henblik på videreførelse af samarbejdet, som hidtil har været gennemført med Århus Amt.

I forbindelse med samarbejdet har Århus Amt og Århus Kommune etableret repræsentationskontor i Shanghai i forbindelse med det danske Generalkonsulat i byen. Kontorets opgave er at overvåge projektmuligheder og at følge op på igangværende samarbejder og hjælpe virksomheder og institutioner med myndighedskontakter i Shanghai. Denne aktivitet videreføres af Region Midtjylland i samarbejde med Århus Kommune.

Region Syddanmark viderefører South Denmark Asia Office i Suzhou, som ligger ca. 80 km. Shanghai. Kontoret blev tidligere drevet af EU Vest i samarbejde med Sønderjyllands Amt. Suzhou er venskabsby med Esbjerg og én af de industrielle forstæder til Shanghai, hvor mange danske virksomheder har slået sig ned. Kontoret hjælper med forskellige etableringsspørgsmål og er selv aktiv deltager i projekter mange steder i Kina. Fyns Amt har endvidere haft samarbejde med Guangdong Provinsen, som ligger syd for Shanghai, og det forventes, at dette samarbejde også fortsætter.

Region Nordjylland har samarbejde med Hefei, som er Ålborgs venskabsby i Kina – byen ligger ca. 300 km. fra Shanghai. Samarbejdet gennemføres i regi af Norddanmarks EU-kontor, som bl.a. har stået for partneriater mellem kinesiske og europæiske virksomheder i Ålborg i 2002 og i Chengdu i 2006 på kontrakt med Europa Kommissionen. Kontoret har også indgået aftale vedr. et affaldsbehandlingsprojekt i Shanghai, og der har været kontakt til Århus Amt vedrørende dette, men der er ikke indgået formelle aftaler.

I forbindelse med samarbejdet i Shanghai har der været tæt kontakt til Generalkonsulatet i Shanghai, den danske ambassade i Kina samt den kinesiske ambassade i København.

Dansk Industri er særdeles aktive i Kina – dels er der etableret et netværk, China Net, mellem interesserede medlemsvirksomheder, og man har etableret ordningen Own Man In China i samarbejde med konsulentvirksomheder Asia Base, som giver nye virksomheder i Kina mulighed for at starte op ved ansættelse af en medarbejder, som skal fungere som lokal repræsentant i Kina.

Århus Amt har tidligere rettet henvendelse til Dansk Industri med henblik på samarbejde – bl.a. i forbindelse med delegationsbesøg, men der har fra Dansk Industris side ikke været interesse for samarbejdet.

Midtjyllands EU-kontor, Bruxelles:

I samarbejde med de 19 kommuner indgår Region Midtjylland i Midtjyllands EU-kontor i Bruxelles. Kontoret er organiseret som en forening og har til huse i House of Mid and North Denmark sammen med Region Nordjyllands EU-kontor og EURA, som tidligere var Ringkøbing Amts repræsentant i Bruxelles.

Kontorets opgave er at overvåge og informere om muligheder i EU-systemet i forhold til offentlige myndigheder, uddannelsesinstitutioner og virksomheder i Region Midtjylland og tiltænkes også en rolle i forbindelse med de øvrige udenlandske kontorer, som videreføres i Region Midtjylland med henblik på at sikre, at mulighederne i EU udnyttes optimalt.

Region Syddanmark, Region Sjælland og Hovedstadsregionen har egne repræsentationer i Bruxelles, og der foregår lejlighedsvis samarbejde på tværs – f.eks. i forbindelse med det danske formandskab for EU og i forbindelse med særlige arrangementer.

Danske Regioner og Kommunernes Landsforening er også repræsenteret i Bruxelles, men der er ikke udbredt samarbejde mellem de regionale/lokale kontorer og disse to organisationer, hvilket bl.a. skyldes forskellighed i opgaver. Danske Regioner og Kommunernes Landsforening har en række overordnede opgaver i forbindelse med EU-lovgivning og betjening af de danske repræsentanter i Regionsudvalget i EU, mens de regionale/lokale kontorer er mere fokuserede på konkrete projektmuligheder og EU-støtteordninger.

En række brancheorganisationer og Dansk Industri er også repræsenteret i Bruxelles, men samarbejdet med de regionale/lokale kontorer er ganske sporadisk.

Opsamling:

Det er vurderingen, at Region Midtjylland med sit regionale, internationale samarbejde kan bidrage aktivt til at gennemføre den nationale globaliseringsstrategi, og at den internationale indsats i Region Midtjylland – og de øvrige danske regioner – vil være et værdifuldt bidrag til at omsætte strategien til konkrete samarbejder på regionalt niveau. Det er samtidig vurderingen, at det internationale arbejde i Region Midtjylland kan bidrage til internationalisering og udvikling i institutioner og virksomheder i hele regionen.

Det er også vurderingen, at der ikke umiddelbart er nogen konflikt i regionens internationale samarbejde i forhold til andre aktører på de pågældende markeder – hverken i forhold til de danske repræsentationer eller andre regionale kontorer og f.eks. Dansk Industri. Alle har veldefinerede opgaver, og regionens arbejde er tæt bundet til de samarbejdsaftaler, der indgås i de pågældende lande, og myndighedssamarbejdet vil være en væsentlig døråbner for institutioner og virksomheder i Region Midtjylland.

Når Region Midtjyllands og de øvrige regioners samarbejdsaftaler er faldet på plads, vil der også åbnes mulighed for at drøfte eventuelle samarbejdsprojekter og fælles indsats på områder, hvor dette synes hensigtsmæssigt. Det vil i Region Midtjyllands internationale arbejde blive tilstræbt, at der skabes synergi med andre organisationers in-

ternationale samarbejder, og at der ikke foranstaltes overlappende foranstaltninger, hvor dette kan undgås.

Internationalt team, januar 2007

